

INSPIROWNIK

Jak skorzystać z Funduszy Europejskich?

Przewodnik dla organizacji pozarządowych

DZIAŁANIA INFORMUJĄCE I PROMUJĄCE

**FUNDUSZE EUROPEJSKIE
WŚRÓD ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH.**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

List otwierający	1
FUNDUSZE EUROPEJSKIE – KILKA ZDAŃ WPROWADZENIA	2
FUNDUSZE EUROPEJSKIE – JAK SIĘ W TYM ZORIENTOWAĆ?	3
TEST ZASOBÓW – CZY JESTEŚMY GOTOWI NA FUNDUSZE EUROPEJSKIE?	10
NGO jako beneficjent Funduszy Europejskich	13
NGO jako partner innej organizacji	15
NGO jako partner samorządu	17
NGO jako realizator zamówień	19
NGO jako uczestnik projektu	21
NGO jako uczestnik programu grantowego	23
NGO jako podmiot korzystający z przestrzeni sfinansowanych ze środków FE	25
NGO jako korzystający z wiedzy i narzędzi wypracowanych dzięki środkom FE	27
PODSUMOWANIE	28

Drogie Koleżanki i Koledzy,

Oddajemy w Wasze ręce „**Inspirownik**” – przewodnik, który ma pomóc odnaleźć się w świecie Funduszy Europejskich. Wiemy, że temat brzmi poważnie i wiele organizacji może uważać, że FE nie są dla nich. Chcemy jednak pokazać, że FE to **nie tylko wielkie dotacje i skomplikowane wnioski**. Można z nich korzystać na wiele sposobów.

Obok promowania aktualnych naborów zależy nam, by opowiedzieć Wam o tym, jak **różnorodne są ścieżki korzystania z Funduszy Europejskich**. Nie musicie od razu składać wniosku na miliony – może wystarczy skorzystać z gotowych narzędzi, wziąć udział w szkoleniu, dołączyć do większego projektu w partnerstwie z inną organizacją albo wynająć przestrzeń zbudowaną za unijne środki? Wszystkie te sposoby łączy jedno – organizacje pozarządowe korzystają z efektów Funduszy Europejskich w Polsce.

Siłą naszego sektora jest różnorodność – od grup nieformalnych i kół gospodyń wiejskich po duże organizacje działające międzynarodowo – tak samo szerokie są możliwości finansowania naszych działań, **nie tylko jako wnioskodawców**. Możemy uczestniczyć w projektach jako partnerzy, korzystać z wiedzy i narzędzi wypracowanych dzięki Funduszom Europejskim, wysłać swoje oferty na zamówienia publiczne czy wykorzystywać przestrzenie stworzone dzięki środkom unijnym.

Z własnego doświadczenia wiemy, że kluczowe jest podejmowanie przemyślanych decyzji i świadome wchodzenie w zobowiązania projektowe. Dlatego w tej publikacji dzielimy się pytaniami, które sami sobie zadajemy przed aplikowaniem o środki. Chcemy, by Fundusze Europejskie były realnym wsparciem w codziennej pracy organizacji – pomagały rozwiązywać konkretne problemy społeczne, wspierały rozwój zespołów i otwierały nowe możliwości. Wiemy, że wiele organizacji boryka się z brakiem środków na swoje inicjatywy, trudnościami w znalezieniu odpowiednich programów czy zdobyciu praktycznej wiedzy – dlatego podpowiadamy, jak podejść do tematu tak, by Fundusze faktycznie działały na Waszą korzyść.

Mamy nadzieję, że „**Inspirownik**” będzie dla Was **nie tylko źródłem wiedzy, lecz także impulsem do nowych działań i sposobem na odkrycie potencjału, jaki drzemie w Funduszach Europejskich**.

Życzymy przyjemnej lektury i skutecznego wdrażania pomysłów w życie!

Fundusze Europejskie

– kilka zdań wprowadzenia

Fundusze Europejskie to potężne źródło wsparcia finansowego i merytorycznego, które Unia Europejska udostępnia państwom członkowskim. W Polsce korzystamy z nich od wielu lat, wspomagając rozwój infrastruktury, gospodarki, edukacji, kultury, a także wzmacniając trzeci sektor – czyli właśnie nas, organizacje pozarządowe.

Fundusze Europejskie kojarzą się przede wszystkim z dużymi inwestycjami infrastrukturalnymi – drogami, mostami, nowoczesnymi budynkami uczelni czy szpitali. W przestrzeni publicznej widzimy tabliczki informujące o współfinansowaniu projektów z Unii Europejskiej czy z Krajowego Planu Odbudowy (KPO). Choć powszechnie wiadomo, że to ogromne pieniądze na rozwój kraju, to w środowisku organizacji pozarządowych wciąż dominuje przekonanie, że dostęp do Funduszy Europejskich jest skomplikowany, a same NGO są w tym systemie na marginesie.

Programy operacyjne i fundusze strukturalne mają swoje procedury, często dostosowane do dużych instytucji, które dysponują profesjonalnym zapleczem administracyjnym. W rezultacie organizacje społeczne mogą czuć się zagubione w gąszczu dokumentacji, wymagań i zawiłych formularzy.

Tymczasem skala Funduszy Europejskich w Polsce jest ogromna. W ramach różnych programów na lata 2021-2027 do naszego kraju trafiają dziesiątki miliardów euro. To pieniądze przeznaczone nie tylko na infrastrukturę, ale także na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, edukację, ochronę środowiska czy innowacje społeczne. Środki te mogą stać się potężnym impulsem do dalszego rozwoju sektora NGO – wystarczy dobrze poznać mechanizmy ich pozyskiwania.

Fundusze Europejskie są dostępne dla organizacji pozarządowych, a skorzystanie z ich potencjału wymaga jedynie odrobiny ułożonej wiedzy. Właśnie dlatego powstał ten Inspirownik. Fundusze Europejskie to szansa, którą polskie organizacje pozarządowe już wykorzystują – w tym materiale pokazujemy dobre praktyki i konkretne przykłady udanych projektów. Jednocześnie to przestrzeń, w której NGO mogą działać jeszcze odważniej i szerzej, rozwijając swoje inicjatywy i wprowadzając realne zmiany w swoich społecznościach.

Fundusze Europejskie

– jak się w tym zorientować?

Fundusze te są podzielone na różne programy – zarówno krajowe, jak i regionalne – oraz na inicjatywy transgraniczne czy międzynarodowe (np. Program Erasmus+, Kreatywna Europa, Horyzont Europa itp.). Każdy z nich ma swoją specyfikę i cele, ale łączy je to, że wspierają rozwój państw członkowskich i współpracę między nimi.

W praktyce oznacza to, że jako **organizacje pozarządowe możemy ubiegać się o dotacje na realizację naszych działań w różnych programach**. Co więcej, nasze NGO-sy mogą odgrywać w projektach różne role – nie tylko być wnioskodawcami. Właśnie tę różnorodność chcemy Wam przybliżyć.

Definicja

Fundusze Europejskie to środki finansowe Unii Europejskiej przeznaczone na wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego państw członkowskich. Ich celem jest wzmacnianie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz redukcja dysproporcji w poziomie rozwoju poszczególnych regionów. Dzięki tym środkom realizowane są inwestycje w infrastrukturę, edukację, ochronę środowiska, innowacje oraz wiele innych obszarów kluczowych dla zrównoważonego rozwoju.

Fundusze Europejskie funkcjonują w oparciu o różne mechanizmy finansowania i zarządzania, które można podzielić na trzy główne grupy: **programy krajowe**, **programy regionalne** oraz **programy ramowe Unii Europejskiej**. Każdy z nich ma inne cele, zasady działania i grupy odbiorców, co pozwala na efektywne dostosowanie wsparcia do konkretnych potrzeb i obszarów rozwoju.

Ważne!

Zasady horyzontalne to kluczowe wytyczne, które muszą być spełnione przez wszystkie projekty finansowane z Funduszy Europejskich. Oznacza to, że **niezależnie od tematyki projektu, musimy uwzględnić te zasady w planowaniu i realizacji działań**.

- ✓ **Równość szans kobiet i mężczyzn**
- ✓ **Równość szans i niedyskryminacja** – brak barier dla osób z niepełnosprawnościami i grup zagrożonych wykluczeniem
- ✓ **Zasada partnerstwa** – współpraca między organizacjami, samorządami i biznesem zwiększa skuteczność projektów
- ✓ **Zrównoważony rozwój**
- ✓ **DNSH („Do No Significant Harm” – nie wyrządzaj znaczącej szkody środowisku)** – żaden projekt nie może pogarszać stanu środowiska, np. zwiększać emisji gazów cieplarnianych czy generować nadmiernych odpadów.

W wielu konkursach brak odniesienia do zasad horyzontalnych może obniżyć ocenę wniosku lub nawet wykluczyć go z dofinansowania!

Fundusze Europejskie

funkcjonują w ramach różnych mechanizmów finansowania i zarządzania:

PROGRAMY REGIONALNE

(zarządzane przez Urzędy Marszałkowskie w poszczególnych województwach)

Charakterystyka:

- Wsparcie **lokalne i regionalne**
- Finansowanie **projektów odpowiadających na potrzeby województwa** (np. edukacja, rewitalizacja, rynek pracy)
- **Każde województwo ma swój program** – np. FE dla Województwa Mazowieckiego, FE dla Województwa Śląskiego.

Pytania pomocnicze:

- Czy chcemy zrealizować projekt **w jednym województwie**?
- Czy znamy lokalne/regionalne potrzeby i wiemy, jak na nie odpowiadać?
- Czy nasz pomysł na projekt wpisuje się w politykę rozwoju województwa/gminy?

PROGRAMY KRAJOWE

(zarządzane na poziomie centralnym przez
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
lub inne ministerstwo)

Charakterystyka:

- Projekty o **ogólnopolskim** lub **strategicznym znaczeniu**, o środki mogą aplikować **wnioskodawcy z całego kraju**
- Dofinansowanie działań **społecznych, edukacyjnych, innowacyjnych, infrastrukturalnych**
- Wysoki budżet i duża skala oddziaływania
- Przykłady:
 - **FERS** (*Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego*)
 - **FENG** (*Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki*)
 - **FEnIKS** (*Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko*).

Pytania pomocnicze:

- Czy działamy na skalę **całego kraju lub przynajmniej wykraczającą poza województwo?**
- Czy projekt wpisuje się w **kluczowe priorytety rządu** (np. edukacja, innowacje, gospodarka)?
- Czy mamy doświadczenie w realizacji dużych projektów?

PROGRAMY INTERREG

współpraca międzynarodowa

(Europejska Współpraca Terytorialna
– transgraniczna, transnarodowa,
międzyregionalna)

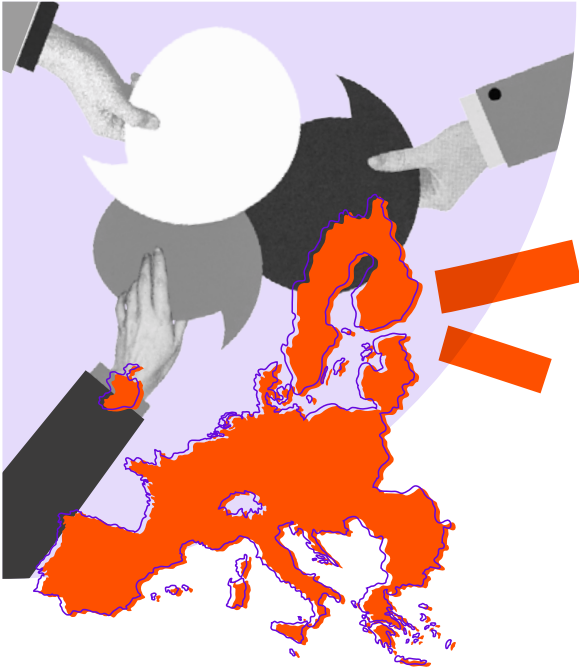

Charakterystyka:

- Finansowanie **projektów międzynarodowych** o znaczeniu regionalnym
- Współpraca między **regionami przygranicznymi**, krajami Europy Środkowej, Południowo-Wschodniej, nad Bałtykiem itp.
- Projekty często dotyczą **ekologii, transportu, gospodarki, turystyki, innowacji**
- Przykłady:
 - Interreg Polska-Słowacja
 - Interreg Południowy Bałtyk
 - Interreg Europa Środkowa.

Pytania pomocnicze:

- Czy nasz projekt **zakłada współpracy transgraniczną?**
- Czy mamy **partnera zagranicznego** w regionie przygranicznym lub na poziomie transnarodowym?
- Czy nasze działania wpisują się w priorytety programu Interreg (np. zrównoważony rozwój, innowacje, mobilność)?

PROGRAMY RAMOWE UE

(zarządzane przez Komisję Europejską)

Charakterystyka:

- **Ponadnarodowy** zasięg projektów
- **Współpraca z partnerami zagranicznymi** (w wielu przypadkach obowiązkowa)
- Nastawienie na **innowacje, badania, edukację, kulturę, wymianę doświadczeń**
- Często **konkurencyjne nabory**
- Przykłady:
 - Erasmus+
 - Horyzont Europa
 - Kreatywna Europa.

Pytania pomocnicze:

- Czy planujemy projekt **z partnerami z innych krajów UE?**
- Czy nasz zespół **posługuje się językiem angielskim** w pracy nad wnioskiem i raportowaniem?
- Czy mamy doświadczenie **w zarządzaniu projektami międzynarodowymi?**

Kiedy przystępujemy do poznawania Funduszy Europejskich, warto zacząć od ogólnego rozeznania w tym, co jest dostępne na różnych poziomach. Dużo zależy od naszego pomysłu: czy chcemy współpracować z samorządem, czy szukamy partnerów do projektu międzynarodowego, czy też zależy nam na wsparciu czysto lokalnych działań.

Podstawą jest więc:

- ✓ **Monitorowanie portali i stron internetowych poświęconych Funduszom** (np. FunduszeEuropejskie.gov.pl, strony Urzędów Marszałkowskich) pod kątem publikowanych konkursów.
- ✓ **Kontakt z Punktami Informacyjnymi Funduszy Europejskich**, które mogą służyć doradztwem i pomóc w znalezieniu właściwego programu.
- ✓ **Analiza potrzeb i możliwości organizacji** – doświadczenie w realizacji projektów, potencjał finansowy, zasoby (w tym kadrowe i kompetencyjne). Przykładowo planowanie projektu międzynarodowego bez znajomości języków obcych w zespole może prowadzić do nieefektywnej współpracy, a konieczność tłumaczeń może znacznie obciążyć budżet.

W zależności od **wyników analizy potrzeb i możliwości** możemy wybrać jedną z przedstawionych w dalszej części form korzystania z FE.

Test zasobów

– czy jesteśmy gotowi na Fundusze Europejskie?

Fundusze Europejskie oferują **szerokie możliwości**, ale nie każdy program będzie odpowiedni dla każdej organizacji. Warto przeprowadzić **szybką analizę własnych zasobów**, by określić, **czy i które FE są dla nas dostępne** – oraz jak powinniśmy się do nich przygotować w przyszłości.

► **Odpowiedz TAK lub NIE na poniższe pytania:**

1. Zasoby administracyjne i finansowe

- Czy nasza organizacja ma doświadczenie w **realizacji projektów**?
- Czy nasza organizacja ma odpowiedni **potencjał finansowy**?
- Czy mamy wypracowane **stabilne zaplecze księgowo** (własne lub zewnętrzne)?
- Czy nasza organizacja posiada odpowiednie **warunki lokalowe**?
- Czy mamy możliwość zapewnienia **wkładu własnego**, jeśli jest wymagany?

2. Zasoby ludzkie i kompetencyjne

- Czy mamy **osoby, które mogą napisać wniosek i go rozliczyć**?
- Czy w naszym zespole są osoby **z doświadczeniem w zarządzaniu projektami** unijnymi?
- Czy w organizacji są osoby ze **znajomością języków obcych** (jeśli projekt jest międzynarodowy)?

3. Partnerstwa i współpraca

- Czy mamy **stałych lub potencjalnych partnerów**, z którymi możemy wspólnie realizować projekty?
- Czy posiadamy doświadczenie we współpracy z **samorządem, uczelniami, innymi NGO**?
- Czy umiemy nawiązać kontakt z **organizacjami zagranicznymi**, jeśli program tego wymaga?

► **Wyniki testu – co dalej?**

Większość odpowiedzi TAK → Możemy **aplikować do większych funduszy**, rozważyć programy krajowe i międzynarodowe (np. Interreg, Horyzont Europa).

Część odpowiedzi NIE → Lepiej zacząć od **mniejszych grantów**, zdobywania doświadczenia najpierw jako partner bardziej doświadczonej organizacji.

► Co jeśli nie mamy zasobów?

Nie warto podejmować **zbyt dużego ryzyka** – aplikowanie o projekty i duże granty **bez odpowiednich zasobów** może przynieść więcej strat niż korzyści. FE to **punkt na horyzoncie rozwoju organizacji** – jeśli nie teraz, to warto przygotować się na przyszłość, wzmocnić swoją organizację, tak aby w kolejnych latach wnioskować o finansowanie.

► Już teraz możesz:

- ✓ Korzystać ze **szkoleń, doradztwa oferowanych przez Punkty Informacyjne, ale również przez portale branżowe (jak ngo.pl) czy federacje i koalicje organizacji pozarządowych.**
- ✓ Stopniowo **budować kompetencje** i doświadczenie w mniejszych projektach.
- ✓ Zacząć od współpracy jako **partner w projektach** finansowanych ze środków unijnych.

! W 2025 r. wydamy drugą część tego podręcznika, gdzie pokażemy, jak krok po kroku zdobywać zasoby i ułożyć własną drogę do Funduszy Europejskich!

► Czego unikać?

- ✗ Nie brać na siebie **zbyt dużego ryzyka** – lepiej zacząć od prostszych projektów.
- ✗ **Nie korzystać z firm „piszących wnioski”**, jeśli sami nie mamy zasobów do napisania wniosku, to prawdopodobnie nie mamy ich do realizacji i rozliczenia projektu.
- ✗ **Mierzyć siły na zamiary** – Fundusze Europejskie to maraton, a nie sprint. Jeśli nie w tym naborze, to warto wzmocnić swój potencjał i wystartować w kolejnym.

Odpowiedz TAK lub NIE na poniższe pytania:

Zasoby administracyjne i finansowe

- ▷ Czy nasza organizacja ma doświadczenie w **realizacji projektów**?
- ▷ Czy nasza organizacja ma odpowiedni **potencjał finansowy**?
- ▷ Czy mamy wypracowane **stabilne zaplecze księgowo** (własne lub zewnętrzne)?
- ▷ Czy nasza organizacja posiada odpowiednie **warunki lokalowe**?
- ▷ Czy mamy możliwość zapewnienia **wkładu własnego**, jeśli jest wymagany?

Zasoby ludzkie i kompetencyjne

- ▷ Czy mamy **osoby, które mogą napisać wniosek i go rozliczyć**?
- ▷ Czy w naszym zespole są osoby z **doświadczeniem w zarządzaniu projektami** unijnymi?
- ▷ Czy w organizacji są osoby ze **znajomością języków obcych** (jeśli projekt jest międzynarodowy)?

Partnerstwa i współpraca

- ▷ Czy mamy **stałych lub potencjalnych partnerów**, z którymi możemy wspólnie realizować projekty?
- ▷ Czy posiadamy doświadczenie w współpracy z **samorządem, uczelniami, innymi NGO**?
- ▷ Czy umiemy nawiązać kontakt z **organizacjami zagranicznymi**, jeśli program tego wymaga?

Większość odpowiedzi:

TAK

Możemy aplikować do większych funduszy, rozważyć programy krajowe i międzynarodowe (np. Interreg, Horyzont Europa).

50/50

Lepiej zacząć od mniejszych grantów, zdobywania doświadczenia najpierw jako partner bardziej doświadczonej organizacji, uczestnik projektu grantowego bądź skorzystać z małych projektów partnerskich w ramach Erasmusa +

Większość odpowiedzi:

NIE

Wasza organizacja nie jest jeszcze gotowa do aplikowania o FE, ale może się do tego przygotować, korzystając z FE w inny sposób:

- ▶ Korzystać ze szkoleń, doradztwa oferowanych przez Punkty Informacyjne, ale również przez portale branżowe (jak ngo.pl) czy federacje i koalicje organizacji pozarządowych.
- ▶ Stopniowo budować kompetencje i doświadczenie w mniejszych projektach.

NGO

jako beneficjent Funduszy Europejskich

Najbardziej oczywistym sposobem korzystania z Funduszy Europejskich jest **występowanie w roli beneficjenta**, czyli bezpośredniego wnioskodawcy o dofinansowanie. To oznacza, że organizacja **samodzielnie składa wnioski, realizuje projekt i odpowiada za jego prawidłowe rozliczenie**.

▶ Główne korzyści

- ✓ **Pełna kontrola** nad kształtem projektu – organizacja samodzielnie decyduje o działaniach, budżecie i kierunkach rozwoju.
- ✓ **Rozwój kompetencji** – zarządzanie dotacją wzmacnia umiejętności zespołu w zakresie finansów, raportowania i realizacji projektów.
- ✓ **Budowanie wizerunku** – organizacja, która skutecznie korzysta z Funduszy Europejskich, zwiększa swoją wiarygodność i szanse na kolejne granty.

▶ Najważniejsze wyzwania i obciążenia po stronie beneficjenta

- Każdy wniosek musi być **zgodny z zasadami programu**, a dokumentacja często jest skomplikowana. Proces aplikowania wymaga **dokładnego planowania** i znajomości wytycznych FE.
- **Organizacja jest odpowiedzialna za rozliczenia**, co oznacza:
 - Skrupulatne dokumentowanie **wszystkich wydatków** zgodnie z budżetem.
 - Przechowywanie faktur i umów przez wymagany czas.
 - Konieczność raportowania postępów, wskaźników i wyników projektu.
 - Organizacja sama ponosi ryzyko finansowe w przypadku nieosiągnięcia wskaźników czy niezrealizowania celów projektu.
- Wyniki konkursów mogą pojawić się **kilka miesięcy po złożeniu wniosku. Środki są wypłacane w różnych systemach (czasem także na zasadzie refundacji jak w programach Interreg)**, co wymaga posiadania rezerw finansowych na pokrycie wydatków lub wniesienia wkładu własnego.

Kategoria	NGO jako beneficjent
Nazwa organizacji	Stowarzyszenie na rzecz Spółdzielni Socjalnych
Miejscowość	Konin
Nazwa działania/projektu	Podnoszenie i zmiana kwalifikacji oraz aktywizacja zawodowa pracowników Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin zorientowana na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy „Droga do zatrudnienia po węglu”
Krótki opis inicjatywy	Stowarzyszenie realizuje ścieżkę nr 2 Projektu, która polega na kompleksowej inkubacji dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej w formie przedsiębiorstwa społecznego lub na własny rachunek. To także wsparcie istniejących podmiotów, które zdecydują się utworzyć miejsca pracy dla osób wskazanych jako grupa docelowa: osoby, które utraciły pracę lub są zagrożone jej utratą – głównie z lokalnej branży wydobywczo-energetycznej – a także osoby prowadzące z nimi wspólne gospodarstwo domowe. Inkubacja oferowana przez organizację to m.in.: kompleksowa opieka doradcy ds. zatrudnienia i szeroko rozumiane wsparcie rozwojowe; bezzwrotna dotacja na założenie działalności gospodarczej, spółdzielni czy PS; subsydiowane zatrudnienie; wyposażenie stanowiska pracy w spółdzielni/PS.
Źródła finansowania z Funduszy Europejskich	Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027, priorytet 10 Sprawiedliwa Transformacja Wielkopolski Wschodniej, Działanie 10.01. Rynek pracy, kształcenie i aktywne społeczeństwo wspierające transformację gospodarki.
Wpływ na organizację	„Realizacja projektu to przede wszystkim nowe perspektywy, nowe grupy interesariuszy, inny punkt widzenia, nowe relacje i organizacje, nowe rozwiązania. Projekt pozwolił nam głębiej spojrzeć w sektor paliwowo-energetyczny, zrozumieć wyzwania, jakie wiążą się z dekarbonizacją, pozwolił stać się częścią nowych procesów, poznać zupełnie nową grupę ludzi, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji nie ze swojej winy”.
Czym Fundusze Europejskie są dla organizacji?	Stowarzyszenie korzysta z FE od 2005 roku i jako certyfikowany OWES zamierza korzystać z nich w dalszym ciągu. „Innym NGO [rekomendujemy] budowanie współpracy na wszystkich poziomach, włączanie się w oddolne inicjatywy, wspierania lokalnych liderów i organizacji, (...) dokładne zapoznanie się z obowiązującymi wytycznymi, dokumentami programowymi oraz korzystanie z ogólnodostępnych, darmowych spotkań informacyjnych i szkoleń organizowanych przez Instytucje Zarządzające poszczególnymi programami. Jeżeli mają obawy przed samodzielnym przygotowaniem wniosku o dofinansowanie, niech spróbują znaleźć solidnego partnera, przy którym będą mogli nabyć konieczne do realizacji projektów doświadczenie”.

NGO

jako partner innej organizacji

Nie każda organizacja musi samodzielnie aplikować o Fundusze Europejskie. **Dołączenie do projektu jako partner** pozwala zdobywać doświadczenie w zarządzaniu środkami unijnymi, **unikając przy tym pełnej odpowiedzialności za administrację i rozliczenia.**

▶ Główne korzyści

✓ Mniejsze obciążenie formalne

- To **lider projektu** składa wniosek, negocjuje umowę i odpowiada za formalne rozliczenia.
- NGO-partner realizuje wybraną część działań i odpowiada finansowo tylko za swoją część.

✓ Zdobywanie know-how

- Możliwość **uczenia się od bardziej doświadczonych organizacji**, które wcześniej realizowały projekty FE.
- Szansa na **rozwój kompetencji** zespołu, poznanie procedur i mechanizmów rozliczania środków unijnych.

✓ Dostęp do większych projektów

- NGO może **uczestniczyć w dużych projektach finansowanych z FE**, mimo że samodzielnie nie miałoby wystarczających zasobów, aby je realizować.

▶ Najważniejsze wyzwania i ograniczenia

- **Dopasowanie się do wizji lidera** – możliwe, że organizacja nie będzie mogła zrealizować swojej pełnej wizji projektu, będzie musiała iść na kompromisy.
- Regularne spotkania, raportowanie i wspólne podejmowanie decyzji wymaga **dobrego przepływu informacji między partnerami.**
- Partner nie zarządza całością środków – **jego wydatki muszą być zgodne z założeniami projektu.**

Kategoria	NGO jako partner innej organizacji
Nazwa organizacji	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”
Miejscowość	Cieszyn
Nazwa działania/projektu	„SAMO-ES. Samoorganizacja PS jako odpowiedź na wyzwania społeczne”
Krótki opis inicjatywy	<p>4 organizacje, które od lat działają na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, prowadząc działania sieciujące, informacyjne, edukacyjne, promocyjne i rzecznicze, w tym Fundacja „Być Razem”, połączyły kompetencje, by wspólnie budować tożsamość przedsiębiorstw społecznych i wzmacniać ich potencjał. Celem ich działań jest samoorganizacja podmiotów ekonomii społecznej – stworzenie sieci, a następnie organizacji zrzeszającej te podmioty.</p> <p>W partnerstwie Fundacja odpowiada za opracowanie strategii marki nowej organizacji, sieciowanie branżowe, tutoring oraz organizację targów przedsiębiorstw społecznych.</p> <p>Powołanie organizacji zrzeszającej PS oraz uruchomienie funduszu samopomocowego planowane jest na wiosnę 2026 roku. Partnerstwo będzie wspierać nową organizację w pierwszych latach jej działania. Zakłada się, że do roku 2029 powinna ona liczyć co najmniej 200 członków.</p>
Źródła finansowania z Funduszy Europejskich	<p>FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027</p> <p>Konkurs – Program FERS w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Wsparcie samoorganizacji i potencjału przedsiębiorstw społecznych</p>
Wpływ na organizację	„Organizacja silna, ale lokalna, może dzięki dużym partnerom i ogólnopolskiemu wymiarowi projektu zdobywać nowe doświadczenia, nowe kontakty z PS, ale także wykorzystać własne doświadczenie w działalności produkcyjnej (z budowaniem marki) dla promocji tego podejścia w polskiej ekonomii społecznej”.
Czym Fundusze Europejskie są dla organizacji?	„FE to dla organizacji szansa na profesjonalizm, zarówno w wymaganym wymiarze prawno-księgowym, jak i w budowaniu zespołu i rozwoju działań misyjnych. Szczególną szansą zdobycia doświadczenia dla mniejszych organizacji są partnerstwa. Zagrożeniem jest biurokracja, dlatego wszelkie ryczałty czy stawki jednostkowe to dla NGO dobry kierunek w FE”.

NGO

jako partner samorządu

Wiele samorządów lokalnych – gmin, powiatów, województw – realizuje projekty finansowane z Funduszy Europejskich. Mogą to być inicjatywy związane z infrastrukturą, edukacją, kulturą czy ekologią. Organizacje pozarządowe mogą dołączyć do takich projektów jako partnerzy, wnosząc swoje doświadczenie, znajomość społeczności lokalnej i kompetencje w realizacji działań oddolnych. Współpraca z samorządem pozwala NGO na rozwijanie działalności bez konieczności samodzielnego aplikowania i zarządzania całością projektu.

► Główne korzyści

- ✓ **Możliwość współtworzenia projektów o dużym zasięgu** – samorządy realizują szeroko zakrojone inicjatywy, np. tworzące nowe instytucje w gminie.
- ✓ **Dostęp do zasobów i wsparcia administracyjnego** – samorząd dysponuje infrastrukturą i zespołem administracyjnym, co może ułatwić realizację działań. NGO nie musi samodzielnie zajmować się wszystkimi aspektami formalnymi, a jednocześnie zyskuje dostęp do nowych środków i możliwości.
- ✓ **Budowanie trwałych relacji z władzami lokalnymi** – współpraca przy jednym projekcie może prowadzić do długofalowego partnerstwa i przyszłych wspólnych inicjatyw.

► Najważniejsze wyzwania i ograniczenia

- **Różnice w kulturze organizacyjnej** – samorządy pracują według hierarchicznych struktur i formalnych procedur, podczas gdy NGO często działają elastycznie i szybko reagują na zmieniające się potrzeby. Znalezienie wspólnego języka i wypracowanie efektywnego modelu współpracy może być wyzwaniem.
- **Potrzeba znalezienia wspólnej płaszczyzny celów** – chociaż cele NGO i samorządu mogą być zbliżone, ich priorytety nie zawsze są identyczne. Kluczowe jest znalezienie takiego modelu współpracy, który pozwoli organizacji realizować jej misję, jednocześnie wpisując się w strategię samorządu.
- **Dotarcie do samorządu i zbudowanie partnerstwa** – nie zawsze łatwo jest nawiązać współpracę z urzędem – NGO musi umieć zaprezentować swoją wartość i przekonać samorząd do wspólnych działań. Dobrym pierwszym krokiem jest **udział w konsultacjach społecznych, spotkaniach branżowych i sesjach rad gminy**, gdzie można nawiązać kontakt z decydentami i przedstawić swoje kompetencje. Warto także **poszukać przykładów podobnych partnerstw w innych miastach**, by wskazać dobre praktyki i gotowe rozwiązania.

Kategoria	NGO jako partner samorządu
Nazwa organizacji	Fundacja Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A. w Rąbieniu
Miejscowość	Rąbień, obszar działania: powiat zgierski
Nazwa działania/projektu	„Centrum Usług Środowiskowych w Powiecie Zgierskim” – projekt realizowany w partnerstwie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.
Krótki opis inicjatywy	W ramach CUŚ Fundacja prowadzi specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych objętych opieką – zapewnia osobom zakwalifikowanym do projektu 24 godziny wsparcia psychologa, pracownika socjalnego, opiekuna oraz 50 godzin fizjoterapii (rehabilitacji) przez okres 10 miesięcy.
Źródła finansowania z Funduszy Europejskich	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, Europejski Fundusz Społeczny Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne.
Wpływ na organizację	<p>Dzięki projektowi organizacja zyskała możliwość pełniejszego realizowania swojej misji i dodatkowe doświadczenia, wpływające na jakość świadczonych usług. Partnerstwo przyniosło jednak wiele korzyści przede wszystkim osobom objętym wsparciem. Dzięki niemu mieszkańcy powiatu zgierskiego mieli możliwość skorzystać ze wsparcia lokalnych, znanych im podmiotów.</p> <p>Do realizacji zadań zakupiono też sprzęt rehabilitacyjny do rehabilitacji mobilnej oraz leasingowany samochód, który pozwala na dotarcie do osób niesamodzielnych na terenie całego powiatu zgierskiego.</p>
Czym Fundusze Europejskie są dla organizacji?	<p>Organizacja docenia możliwości, jakie jej daje realizowanie projektów ze wsparciem środków z FE, a partnerstwo z samorządem w realizacji projektu ocenia jednoznacznie pozytywnie. Każdy z partnerów realizował zadania i działania, w których miał wcześniejsze doświadczenie, co pozytywnie wpływało na jakość świadczonych usług.</p> <p>„W przyszłości liczymy na podobne inicjatywy”.</p>

NGO

jako realizator zamówień

Nie każda organizacja musi aplikować o Fundusze Europejskie jako beneficjent czy partner. **Innym sposobem na skorzystanie ze środków unijnych jest realizacja zamówień w ramach projektów FE.** Gdy instytucja publiczna lub lider projektu potrzebuje konkretnej usługi – np. szkoleń, badań, doradztwa czy organizacji wydarzeń – ogłasza przetarg lub przeprowadza rozeznanie rynku. NGO może w takim postępowaniu wystartować na tych samych zasadach co firmy i inne podmioty gospodarcze. Daje to możliwość zdobycia finansowania bez konieczności pisania wniosku o dotację i podejmowania pełnej odpowiedzialności za projekt.

▶ Główne korzyści

- ✓ **Dostęp do nowych źródeł przychodu** – NGO może świadczyć usługi finansowane z Funduszy Europejskich, co pozwala na stabilizację finansową i zwiększenie skali działań organizacji.
- ✓ **Rozwój kompetencji i zdobywanie renomy** – udział w zamówieniach publicznych pozwala NGO specjalizować się w wybranych obszarach, doskonalić swoje usługi i budować wizerunek eksperta. Im więcej dobrze zrealizowanych zamówień, tym większa rozpoznawalność w danym regionie.
- ✓ **Poszerzanie zasięgu działań bez pisania wniosków** – NGO może realizować interesujące projekty, korzystając z funduszy, bez konieczności przechodzenia przez skomplikowany proces aplikacyjny. Dzięki temu organizacja może **skupić się na swojej misji (np. wsparcie edukacyjne uczniów)**, nie angażując zasobów w administracyjne aspekty zarządzania projektem.

▶ Najważniejsze wyzwania i ograniczenia

- **Konkurencja z sektorem prywatnym** – NGO rywalizuje o zamówienia z firmami szkoleniowymi, badawczymi czy doradczymi. Aby skutecznie konkurować, organizacja musi stworzyć atrakcyjną ofertę, dostosowaną do wymagań przetargu, oraz spełnić wszelkie kryteria formalne.
- **Ograniczona kontrola nad kształtem projektu** – w roli realizatora zamówienia NGO działa na zlecenie i w ramach wytycznych ustalonych przez zamawiającego. **Nie ma wpływu na główne cele projektu**, a jedynie realizuje określoną część działań, zgodnie z zamówieniem publicznym lub warunkami umowy.
- **Skomplikowane procedury zamówień publicznych** – przetargi i zapytania ofertowe wiążą się z rygorystycznymi procedurami. Często **wymagają doświadczenia w składaniu ofert, znajomości prawa zamówień publicznych oraz umiejętności zarządzania dokumentacją finansową.**

Gdzie szukać przetargów i rozeznania rynku?

Jeśli NGO chce realizować zamówienia w ramach Funduszy Europejskich, warto regularnie monitorować strony, na których publikowane są przetargi i zapytania ofertowe.

Platforma e-Zamówienia (*Centralny Rejestr Zamówień Publicznych*)

➤ <https://ezamowienia.gov.pl>

➔ Oficjalny portal zamówień publicznych w Polsce. Znajdziesz tu przetargi ogłaszane przez administrację publiczną, instytucje samorządowe i podmioty realizujące projekty unijne.

Baza Konkurencyjności Funduszy Europejskich (*dla projektów finansowanych z FE*)

➤ <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl>

➔ Platforma dedykowana zamówieniom w projektach współfinansowanych z Funduszy Europejskich. NGO może tu znaleźć zapytania ofertowe na szkolenia, doradztwo, badania czy organizację wydarzeń.

TED – Tenders Electronic Daily (*przetargi na poziomie UE*)

➤ <https://ted.europa.eu>

➔ Europejski odpowiednik – przetargi powyżej 143 tys. euro ogłaszane przez instytucje unijne i międzynarodowe.

NGO

jako uczestnik projektu

Nie każda organizacja musi aplikować o Fundusze Europejskie jako beneficjent czy partner. Czasami najlepszym rozwiązaniem jest **skorzystanie z działań oferowanych w ramach już realizowanego projektu**. W wielu inicjatywach kluczową rolę odgrywają **uczestnicy – osoby i instytucje, które korzystają ze szkoleń, doradztwa, konsultacji czy testowania nowych narzędzi**.

NGO może zgłosić się do projektu jako uczestnik, nie ponosząc kosztów, a jednocześnie zdobywając nowe kompetencje, nawiązując kontakty i czerpiąc inspiracje do własnych działań. Może to być świetny sposób na rozwój organizacji, zwłaszcza gdy brakuje jej jeszcze doświadczenia w pozyskiwaniu i realizacji projektów FE.

► Główne korzyści

- ✓ Organizacje mogą korzystać z wysokiej jakości warsztatów, konsultacji eksperckich i kursów, które pomogą im w rozwoju kompetencji zespołu, bez konieczności ponoszenia kosztów.
- ✓ Wspólne uczestnictwo w projekcie to okazja do poznania innych NGO, samorządów i instytucji, co może prowadzić do przyszłej współpracy i budowania partnerstw w kolejnych inicjatywach.
- ✓ W ramach wielu projektów organizacje mogą wypróbować nowe narzędzia cyfrowe, metody pracy czy modele współpracy, zanim zdecydują się wdrożyć je na większą skalę.

► Najważniejsze wyzwania i ograniczenia

- NGO odgrywa rolę uczestnika, co oznacza, że **nie ma wpływu na kształt i zakres działań**, a jedynie dostosowuje się do oferty przygotowanej przez realizatora projektu.
- Projekty unijne mają ściśle **określone zasady naboru**, np. dotyczące lokalizacji, profilu działalności czy grupy docelowej. Organizacja musi sprawdzić, czy spełnia wymagania, zanim zdecyduje się na udział.

Kategoria	NGO jako uczestnik projektu
Nazwa organizacji	Fundacja Wymiany Kulturowej To Tu To Tam
Miejscowość	Przemyśl
Nazwa działania/projektu	„Szkolenia i podręczniki dla legislatorów oraz dla organizacji pozarządowych i partnerów społecznych”, projekt realizowany przez Rządowe Centrum Legislacji
Krótki opis inicjatywy	<p>W celu poprawy jakości stanowionego prawa zorganizowano szkolenia – dla legislatorów, a także, osobno, dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i partnerów społecznych. Każde szkolenie miało formę trzech dwudniowych bloków tematycznych dla niewielkich grup (<i>Rządowy proces legislacyjny, z uwzględnieniem zasad udziału w konsultacjach społecznych; Parlamentarny proces legislacyjny i zasady lobbingu; Warsztaty legislacyjne obejmujące zasady techniki prawodawczej oraz dobre praktyki legislacyjne</i>).</p> <p>W ramach projektu wydano również podręczniki: „Proces legislacyjny. Udział organizacji pozarządowych i partnerów społecznych” oraz „Poprawność językowa w aktach prawnych”</p>
Źródła finansowania z Funduszy Europejskich	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (PO WER)
Wpływ na organizację	<p>Zainteresowanie tematem legislacji, docenienie wagi tej kwestii i plany poszerzenia aktywności organizacji o działania z tego obszaru, szersze myślenie o roli organizacji w tworzeniu prawa (pogłębienie efektów Szkoły Reprezentacji), wyjście poza sprawy bieżące.</p> <p>Osoba z zarządu organizacji i w imieniu organizacji podejmuje działania m.in. w Zespole Zdrowie Inicjatywy Nasz Rzecznik (Nasz Rzecznik – Bronimy praw obywatelskich) oraz w przemyskiej Radzie Kobiet.</p>
Czym Fundusze Europejskie są dla organizacji?	Organizacja docenia korzyści wynikające z FE, wielokrotnie z nich korzystała, zwłaszcza tworząc partnerstwa międzynarodowe (od 2011 roku). Planuje również w przyszłości korzystać z nich przy realizacji swoich celów. Innym organizacjom rekomenduje cierpliwość przy staraniach o przyznanie funduszy oraz przy tworzeniu partnerstw – właściwy dobór partnerów i dobra współpraca wymagają czasu.

NGO

jako uczestnik projektu grantowego

Wiele programów działa na zasadzie **regrantingu**, czyli przekazywania środków przez pośredników – większe instytucje lub fundacje – które organizują konkursy grantowe dla mniejszych podmiotów. Dzięki temu organizacje pozarządowe mogą zdobyć **mniejsze, ale łatwiejsze do zarządzania granty**, często przeznaczone na projekty pilotażowe lub inicjatywy lokalne.

Projekty grantowe finansują różnorodne działania – od edukacji i kultury po integrację społeczną i ekologię. Zazwyczaj są dostępne dla **mniejszych NGO** lub takich, które **dopiero zaczynają korzystać z funduszy** i chcą zdobyć pierwsze doświadczenia w realizacji projektów unijnych. Przykładem są choćby nabory organizowane przez Inkubatory innowacji społecznych.

► Główne korzyści

- ✓ Regranting ma mniej skomplikowane wymagania formalne i mniejsze obciążenia administracyjne niż standardowe wnioski o Fundusze Europejskie, np. często granty są rozliczane ryczałtowo.
- ✓ Granty przyznawane są często w krótszym czasie, co pozwala szybko realizować działania i reagować na aktualne potrzeby organizacji lub społeczności.
- ✓ Dzięki regrantingowi NGO może przetestować nowe rozwiązania w małej skali i zdobyć argumenty za ich dalszym rozwijaniem w większych programach.

► Najważniejsze wyzwania i ograniczenia

- Dofinansowanie w ramach regrantingu jest znacznie niższe niż w programach unijnych, co może ograniczać skalę działań i wymagać dodatkowych źródeł finansowania.
- Regranting dotyczy zwykle dość wąskiej dziedziny, np. rozwiązań konkretnego problemu.

Kategoria	Stowarzyszenie Świat Wrażliwy (otrzymało wsparcie od Fundacji RC – OWES Obszar Gdański)
Nazwa organizacji	Projekt „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej na subregion metropolitalny południowy”
Miejscowość	Gdańsk
Nazwa działania/projektu	Projekt „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej na subregion metropolitalny południowy”
Krótki opis inicjatywy	Stowarzyszenie świadczące pomoc rzeczową, finansową i organizacyjną na rzecz osób chorych, niepełnosprawnych, ubogich oraz z różnych przyczyn zagrożonych wykluczeniem społecznym otrzymało wsparcie finansowe w wysokości 142 287 zł na utworzenie i utrzymanie trzech miejsc pracy w przedsiębiorstwie społecznym – Caffè Aktywni, kawiarni społecznej zatrudniającej seniorów – mentorów i młode osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Kawiarnia powstała jako innowacja społeczna, seniorzy w wieku 60-70 lat, aktywni i otwarci na zaangażowanie społeczne, zostali mentorami dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, mającej ograniczone perspektywy pracy zawodowej.
Źródła finansowania z Funduszy Europejskich	Program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, działanie 5.13 Rozwój Ekonomii Społecznej
Wpływ na organizację	„Dzięki dotacji mogliśmy zatrudnić więcej osób, które są zagrożone wykluczeniem z rynku pracy, dostosować miejsca pracy. Więcej zatrudnionych osób to dla nas większa możliwość rozwoju”.
Czym Fundusze Europejskie są dla organizacji?	„Dotacje są nam bardzo pomocne. Odpowiadają na problemy i potrzeby naszej organizacji. Dzięki nim możemy tworzyć dostępne, indywidualne miejsca pracy. Są dla nas również wyzwaniem, ponieważ mają bardzo dużo skomplikowanych regulaminów, wytyczne są napisane nieprzystępnym językiem. Kontakt z opiekunami projektów bywa utrudniony, co powoduje kolejne trudności”.

NGO

jako podmiot korzystający z przestrzeni sfinansowanych ze środków FE

Fundusze Europejskie często wspierają rozwój infrastruktury społecznej i kulturalnej – powstają **centra aktywności lokalnej, inkubatory przedsiębiorczości, parki naukowo-technologiczne, domy kultury czy biblioteki**. Choć często organizacja nie może brać bezpośredniego udziału w realizacji takich inwestycji, może **korzystać z ich efektów**.

▶ Główne korzyści

- ✓ Organizacje mogą korzystać z sal konferencyjnych, pracowni komputerowych, przestrzeni warsztatowych czy biur coworkingowych
- ✓ W wielu miejscach, takich jak inkubatory przedsiębiorczości czy centra aktywności lokalnej, zatrudnieni są doradcy i specjaliści, którzy mogą pomóc NGO w rozwoju, np. oferując porady dotyczące finansowania, zarządzania projektami czy marketingu.

▶ Najważniejsze wyzwania i ograniczenia

- Wiele miejsc powstałych z Funduszy Europejskich ma ściśle **określony profil działalności**. Niektóre przestrzenie są przeznaczone głównie dla przedsiębiorców i startupów, inne dla instytucji kultury czy edukacji. Może się zdarzyć, że NGO nie będzie mogło korzystać z danego miejsca lub będzie musiało spełnić dodatkowe wymagania, np. realizować działania wpisujące się w tematykę przestrzeni.
- Nie zawsze jest oczywiste, że NGO powinno korzystać z infrastruktury gminnej czy regionalnej. **Samorząd musi mieć pewność, że działalność organizacji wpisuje się w jego priorytety i strategię rozwoju**. Warto nawiązać dialog, przedstawić konkretny pomysł na działania i pokazać, jak NGO może wzbogacić ofertę przestrzeni.

Kategoria	NGO jako podmiot korzystający z przestrzeni sfinansowanych ze środków FE
Nazwa organizacji	Stowarzyszenie Przedsiębiorcy z Wyboru
Miejscowość	Dąbrowa Górnicza
Nazwa działania/projektu	Prowadzenie Dąbrowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości
Krótki opis inicjatywy	Stowarzyszenie od 2018 roku prowadzi DIP – miejsce wspierające osoby przedsiębiorcze z Dąbrowy Górniczej i regionu Zagłębia Dąbrowskiego, dostarczając kompleksowego wsparcia zarówno osobom rozpoczynającym działalność, jak i działającym już przedsiębiorcom. Prowadzi usługi doradcze, przygotowuje cykliczne szkolenia i webinaria. A wszystko to w przestrzeni zmodernizowanego (m.in. dzięki środkom unijnym) zabytkowego Dworca w Dąbrowie Górniczej.
Źródła finansowania z Funduszy Europejskich	Przestrzeń, w której działa Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości, powstała m.in. dzięki współfinansowaniu modernizacji zabytkowego dworca w Dąbrowie Górniczej ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
Wpływ na organizację	Organizacja uzyskała lokal dla realizacji celów statutowych w doskonałej lokalizacji (centrum miasta, centrum przesiadkowe) i funkcjonalności (sala szkoleniowa, miejsce do coworkingu). Doceniają to zarówno pracownicy, jak i odbiorcy wsparcia. Dzięki temu wzrosła jakość świadczonych usług.
Czym Fundusze Europejskie są dla organizacji?	Organizacja sama jeszcze nie korzystała bezpośrednio z FE, choć rozważa wykorzystanie ich do swojego rozwoju. Obecnie widzi FE jako wielkie wsparcie dla swojej działalności statutowej, dzięki czemu może doradzać swoim klientom korzystanie z bardzo dla nich potrzebnego wsparcia (np. dotacje na start przy zakładaniu własnego biznesu).

NGO

jako korzystające z wiedzy i narzędzi wypracowanych dzięki środkom FE

Fundusze Europejskie nie tylko finansują projekty infrastrukturalne, ale także wspierają **tworzenie wartościowych materiałów, narzędzi i publikacji**, które później mogą być wykorzystywane przez inne organizacje. Dzięki temu NGO, nawet jeśli nie brało udziału w danym projekcie, **może czerpać z efektów pracy innych instytucji**.

▶ Główne korzyści

- ✓ Wiele publikacji, kursów i raportów jest udostępnianych **bezpłatnie**, co pozwala organizacjom korzystać z wartościowej wiedzy bez ponoszenia dużych kosztów.
- ✓ Dzięki Funduszom Europejskim powstają rozwiązania testowane i rozwijane w różnych projektach. Organizacja może **skorzystać z gotowych materiałów**, dostosowując je do swoich działań zamiast zaczynać od zera.

▶ Najważniejsze wyzwania i ograniczenia

- Nie wszystkie materiały powstałe dzięki FE są szeroko promowane, a wiele wartościowych narzędzi powstałych we wcześniejszych perspektywach **nie jest powszechnie znanych**.
- Raporty i poradniki powstałe w ramach Funduszy Europejskich mogą **się dezaktualizować** lub być przygotowane z myślą o konkretnej grupie docelowej. NGO może potrzebować **przystosowania ich do lokalnego kontekstu**, np. poprzez dostosowanie treści do realiów czy własnej grupy odbiorców.

Kategoria	NGO korzystające z wiedzy i narzędzi wypracowanych dzięki środkom FE
Nazwa organizacji	Fundacja Zaczynij od zmiany (Openmasterki)
Miejscowość	Zielona Góra
Nazwa działania/projektu	„Rozkręcamy społeczny biznes!” (lider projektu: Fundacja na rzecz Collegium Polonicum)
Krótki opis inicjatywy	W ramach projektu udzielono Fundacji wsparcia, które obejmowało: 10 h doradztwa kluczowego OWES oraz 4 h doradztwa specjalistycznego OWES (w tym 4 h doradztwa księgowo-podatkowego). Zaoferowano m.in. pomoc w opracowaniu statutu fundacji, przygotowaniu dokumentów rejestracyjnych, przygotowaniu do uruchomienia działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej, a także przybliżenie kwestii księgowych i podatkowych. Wsparcie było realizowane na podstawie indywidualnej ścieżki w oparciu o analizę zdiagnozowanych potrzeb.
Źródła finansowania z Funduszy Europejskich	Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020, Poddziałanie 7.6.1 Wsparcie rozwoju ES poprzez działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej.
Wpływ na organizację	"Udział w projekcie miał ogromny wpływ na powstanie organizacji – bez niego zapewne powstałaby znacznie później albo w ogóle wypalilibyśmy się i nie powstałaby wcale. Uzyskana wiedza pozwoliła z sukcesem przejść przez wszystkie początkowe trudności."
Czym Fundusze Europejskie są dla organizacji?	Organizacja jest bardzo młoda, tworzące ją osoby pracują przy tym zawodowo, przewidują staranie się w przyszłości o środki europejskie, ale na razie trudno im znaleźć na to czas i siły. Na pewno planują skorzystać z dostępnej pomocy w skutecznym staraniu się o pieniądze z FE, np. świadczonej przez OWES, bo mają świadomość, że wymaga to nie tylko wysiłku, ale i wiedzy.

Podsumowanie

Mamy nadzieję, że „**Inspirownik**” pokazał, jak różnorodne są ścieżki korzystania z Funduszy Europejskich przez organizacje pozarządowe. FE to nie tylko duże projekty wymagające rozbudowanej administracji – to także mniejsze granty, dostęp do wiedzy, infrastruktury czy możliwość uczestnictwa w inicjatywach realizowanych przez innych. Sposobów na skorzystanie z tych środków jest wiele, ale łączy je jedno: Fundusze Europejskie są dostępne i przyjazne NGO, otwierając przed nimi szansę na rozwój i realizację misji.

Zanim zdecydujemy się na konkretną ścieżkę, warto odpowiedzieć sobie na dwa kluczowe pytania: **Na co mamy zasoby? Do których programów pasuje nasz pomysł?** Świadomość własnych możliwości i dopasowanie projektu do właściwego źródła finansowania zwiększa szanse na sukces, a często oszczędza dziesiątki godzin własnej pracy.

Życzymy wytrwałości i odwagi w sięganiu po Fundusze Europejskie!
Niech będą one wsparciem dla działań Waszych organizacji i impulsem do kolejnych, ambitnych projektów.

**DZIAŁANIA INFORMUJĄCE I PROMUJĄCE
FUNDUSZE EUROPEJSKIE
WŚRÓD ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH.**

